

Згонник М. Перші знахідки рідкісних грибів *Hericium alpestre* та *H. coralloides* з Національного природного парку «Синьогора» // Матеріали XVIII Міжнародної наукової конференції студентів і аспірантів «Молодь і поступ біології» (м. Львів, 7-9 жовтня 2022 р.). – Львів: ЛНУ, 2022. – С. 47-48.

М. Згонник

ПЕРШІ ЗНАХІДКИ РІДКІСНИХ ГРИБІВ *HERICIMUM ALPESTRE* ТА *H. CORALLOIDES* З НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «СИНЬОГОРА» (УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
майдан Свободи 4, м. Харків 61022, Україна
e-mail: m.zghonnyk@gmail.com

Zghonnyk M. First finds of the rare fungi *Hericium alpestre* and *H. coralloides* from the National Nature Park "Snyyohora" (Ukrainian Carpathians). Information about records of two rare fungal species: *Hericium alpestre* and *H. coralloides* from the territory of the Carpathian Mountains (Ivano-Frankivsk region of Ukraine) is given. Substrate specialization, distribution, and sociological status of both species are analyzed. The proposal to include *Hericium alpestre* in the next edition of the Red List of Ukraine has been expressed.

Hericium Pers. – невеликий рід ксилотрофних базидієвих макроміцетів з дуже характерним розгалуженням їх плодових тіл і шипастим гіменофором. Представники роду розвиваються на деревині старих, переважно мертвих, дерев і використовуються як індикатори природних старовікових лісів. Види роду є доволі рідкісними в Європі і тому внесені до Червоних списків низки країн. В Україні зареєстровані три види роду: *Hericium alpestre* Pers., *H. coralloides* (Scop.) Pers. та *H. erinaceus* (Bull.) Pers.

Hericium coralloides – типовий представник роду. Це реліктовий вид, внесений до Червоної книги України із статусом “вразливий”. В більшості країн Європи він має статус “зникаючий” (EN) та “вразливий” (VU). *H. coralloides* трапляється у старих лісах. Основним його субстратом є деревина бука, але також він був виявлений на інших листяних видах дерев, зокрема на деревині берези, верби, дуба, клену, тополі та ясена. Найбільша кількість знахідок гриба припадає на країни Північної Півкулі. За даними бази даних GBIF цей вид є найпоширенішим і представлений в світі майже 11 тисяч знахідок.

Hericium alpestre Pers. за макроскопічними ознаками є схожим на попередній, але трапляється лише на мертвій деревині хвойних дерев, здебільшого на *Abies alba* Mill. Ареал виду значною мірою співпадає із поширенням ялиці звичайної в гірських лісах Європи. Цей вид трапляється доволі нечасто і за даними GBIF представлений в світі лише 139 записами. Вид занесений до Червоних списків Австрії із статусом “зникаючий” (EN), Польщі, як такий що знаходиться “у критичній небезпеці” (CR), Хорватії – “вразливий” (VU), Чехії – “майже під загрозою” (NT). В Україні дотепер вид був представлений лише трьома знахідками. Враховуючи на це, на нашу думку, *H. alpestre* також варто занести до Червоної книги України.

Національний природний парк “Синьогора” розташований в Івано-Франківській області України. Дотепер його територія лишається недослідженою мікологами. Так, монографія “Гриби заповідників та національних природних парків Українських Карпат” (2019 рік видання) не містить жодного запису про гриби НПП “Синьогора”. Враховуючи це, вивчення мікобіоти парку є дуже актуальним.

У серпні 2022 р. під час відвідування національного парку “Синьогора” нами було виявлено плодові тіла обох перелічених вище видів роду *Hericium*. *H. coralloides* розвивався на мертвому поваленому стовбурі явора (*Acer pseudoplatanus* L.), а *Hericium alpestre* на великому повалену стовбурі ялиці (*Abies alba* Mill.). Наявність цих видів на території парку свідчить, що НПП “Синьогора” є важливою складовою природно-заповідного фонду України і заслуговує більшої уваги мікологів.

Роботу виконано під керівництвом О.Ю. Акулова, канд. біол. наук, доцента кафедри мікології та фітоімунології ХНУ імені В.Н. Каразіна